

Økonomi – og indenrigsministeriet
Slotholmsgade 10-12
1216 København K

Mail: komoko@oim.dk
cc khs@oim.dk

8. april 2013

Høring over rapport fra udvalget om evalueringen af kommunalreformen.

Økonomi – og indenrigsministeriet har den 1. marts 2013 bedt FADD om eventuelle bemærkninger til rapporten fra udvalget om evalueringen af kommunalreformen.

Vi forholder os i dette høringssvar udelukkende til kapitlet '*Socialområdet og de specialiserede undervisningstilbud.*'

Bemærkninger fra FADD:

FADD har noteret, at udgangspunktet for evalueringen af kommunalreformen har været et 'serviceeftersyn' på opgavefordeling og samarbejdsstrukturer - med ønsket om:

- relevante justeringer
- ikke omfattende grundlæggende omlægninger
- At forslag skal kunne holdes indenfor eksisterende økonomiske rammer

Og at det af kommissoriet for udvalgets arbejde fremgår, at udvalgets anbefalinger har skullet understøtte:

- Høj kvalitet
- Effektivitet
- Styring og tværgående prioriteringer
- Klar ansvarsfordeling
- Nærhed for borgerne

Dette udgangspunkt bemærkes særskilt, fordi FADD med en anden evalueringsramme ville have kunnet afgive et mere nuanceret høringssvar.

Vi kunne således have fremsagt ønske om en anden finansieringsmodel, der i højere grad vil kunne løfte dyre og specialiserede tilbud væk fra de kommunale økonomier – ikke nødvendigvis ud af den kommunale opgaveportefølje - herunder automatisk forhøjelse af statens (med)finansiering hvis en kommune får flere udsatte børn og unge med behandlings/særlige udviklingsbehov for således at foreslå genindførelse af en slags 'grundtakstmodel'.

Vi ville have slået på vigtigheden af et fagligt kvalificeret efterværn, sikring af geografisk spredning af tilbud for udsatte børn og unge, og at anbragte unge over 18 år i uddannelse bør have SU – og ikke være henvist til kontanthjælp, fordi dette i sig selv er stigmatiserende for en i forvejen eksklusionstruet gruppe.

Koordinering af opgaverne ... og pres på specialviden

I stedet forholder vi os til evalueringsgruppens kommissorium og arbejde, og vi har med tilfredshed konstateret, at kommunerne i rapporten motiveres til i højere grad at koordinere opgaveløsningen med udsatte børn og unge. Herunder at motivation i denne sammenhæng kan medføre ministeriel opfølgning.

Det har angiveligt vist sig overordentligt vanskeligt for kommunerne at indgå i partnerskaber. Ingen døgninstitutioner drives således i kommunale fællesskaber.

Kommunerne har således i praksis valget mellem at tage 'egne' børn og unge hjem til eksisterende eller nyoprettede tilbud og eller at købe pladser i andre kommuner, hos private aktører eller i regionen. Begge modeller ser ud til at kunne medføre det problem, at specialviden ikke vedligeholdes eller helt forsvinder/spredes. FADD vil hævde, at andre end de områder, som evalueringsgruppen angiver som eksempler, forudsætter højt specialiseret indsats. Som eksempler på, at højt specialiseret viden kan forsvinde eller blive spredt, kan nævnes den viden om diabetes og udsatte børn og unge, som er oparbejdet på lukningstruede Diabetikerhjemmet Solglimt i Odsherred, og den viden om seksuelt misbrugte børn og unge man havde på Udby Behandlingshjem, der blev lukket oktober 2012 af Middelfart Kommune.

Der findes dog eksempler på, at en eller flere kommuner og en region indgår i partnerskab om oprettelse og drift af tilbud, som MultiFunc i Århus, hvor Herning og Århus Kommuner er gået sammen med Region Midtjylland om oprettelse og drift samt Århus kommune og Ungdomshjemmet Holmstrupgård, der indgår i samarbejde om udvikling af nyt forebyggende tilbud til unge med psykiske lidelser.

Vi henviser i øvrigt til det nye socialtilsyn, om hvem vi tillader os at have forventning til, at de får agt og magt til at kunne påvirke de faglige håndtag på såvel det enkelte anbringelsestilbud som på området generelt, jf intentionen om større faglige udviklingskrav til medarbejderne og større ensartethed og uafhængighed i tilsynet af anbringelsesstederne.

I den forbindelse har vi tillid til, at området aktører får mulighed for at drøfte faglige standarder – herunder hvilken betydning fagpersoners uddannelsesniveau skal tillægges.

Økonomisk transparens

Vi har desuden hæftet os ved, at evalueringsgruppen betoner vigtigheden af økonomisk gennemsigtighed. Dette er efter vores vurdering en helt central pointe i forholdet mellem det offentlige og det politiske. Dog finder vi, at denne gennemsigtighed også må gælde det **overhead**, som mange (næsten alle) kommuner opkræver af ex døgninstitutionerne som en fast procentdel af budgettet. Dels er det som hovedregel uklart hvad overhead'et bruges til, dels varierer størrelsen på procentsatsen fra 2% til over 25% (på visse ydelser)

Udover at der til en pris altid bør være en varebeskrivelse, så medfører ugenomsigtigheden ofte dels uhensigtsmæssig tvivl 'hvad man får for pengene' dels hvad der opleves som et konkurrenceforvridende aspekt i det fokus der er på 'lavest mulig takst'.

Placering af tilbud - udfordringer og anbefalinger - ifølge udvalget

FADD støtter en uændret opgavefordeling set i lyset af, at der er behov for at opnå en højere grad af stabilitet på området. Større organisatoriske ændringer vil næppe få opbakning fra områdets aktører, hvis aktive medspil er en forudsætning for vellykkede rammeændringer.

På en række områder fungerer det regionale supplement til kommunernes egne tilbud tilfredsstillende og de barrierer, der har vist sig i forhold til at kommuner indgår forpligtende samarbejde omkring drift og udvikling peger i retning af, at regionernes rolle, som aktører på det sociale område, bør fastholdes og styrkes, hvor der kan opnås opbakning til denne løsning.

Forslaget om at frede tilbud i et antal år eller give regionen ansvar for at drive tilbud til særlige målgrupper spiller ikke sammen med en finansieringsmodel, der bygger på køb og salg af pladser, og hvor regionen ikke har selvstændigt budget. Det er vurderingen, at modellen vil risikere at gå ud over områdets dynamik og evne til tilpasning og omstilling.

En højere grad af forsyningsikkerhed og deraf følgende mulighed for langsigtet planlægning og opbygning af robuste faglige miljøer er dog påkrævet uanset om tilbuddene er drevet kommunalt, regionalt eller privat. Det er FADD's anbefaling af kommunerne forpligtes til at indgå i langsigtede samarbejds- eller partnerskabsaftaler med andre kommuner og regionale tilbud.

Det højt specialiserede socialområde

FADDs holdning til udvalgets definition på 'særlig specialviden' er, at man med fordel vil kunne medtænke andet end *'svær autisme sammen med misbrug, svær udviklingshæmning og udadreagerende adfærd, komplekse hjerneskader'*.

Vi tænker her på visse komplekse behandlingsopgaver og andre opgaver, der kræver specialviden og andre særlige kompetencemæssige forudsætninger, som enkeltkommuner har begrænset interesse i at drive. Dels ift det konkrete arbejde med børn og unge, dels i forhold til arbejdet med børnenes familier og netværk.

Manglende overblik

Vi deler desuden udvalgets opfattelse af, at der mangler opsamlet vidensoverblik om området.

Vi har i den forbindelse med tilfredshed noteret os, at Socialstyrelsen skal udmelde målgrupper og særlige indsatser mhp. at sikre og udvikle den specialiserede viden og indsats. Et arbejde vi i FADD ser frem til at deltage i.

Herudover anbefaler FADD:

- Flerårige samarbejdsaftaler - i stedet for driftsoverenskomster
- Mere ledelse - mindre styring: Opbygning af reelle ledelsesrum for de driftsansvarlige ledere – i stedet for den massive og allestedsnærværende styringsintention

Med venlig hilsen

Søren Skjødt
Formand for FADD